

Beogradskie Novine

Br. 102.

BEOGRAD, nedjelja 15. aprila 1917.

Izazl: dnevno u Jutro, ponedjeljkom poslige podne.

Ratni Izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 14. aprila.

Istočno i jugo-istočno bojište: Nikakovih naročitih dogadjaja.

Talijansko bojište:

Talijani su razvili isto tako živu kao i bezuspješnu letačku djelatnost. Neprijateljske letačke eskadre, koje su prodribole kod Plave i prema dolini Vipave, protjerane su od naših letača. Jedna talijanska letilica streljala se kod Dornberga, njezina je posada mrtva. U prostoru Prosecca i kod Pirana primorali su naši odbranbeni topovi neprijateljske letilice na povratak. Bombe su, koje su bacili Talijani, ostale bez ikakvog učinka. Naši su letači napali u goričkom kraju više neprijateljskih logorišta.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstvu.

Kb. Berlin, 14. aprila.

Zapadno bojište:

Sjevero-zapadno od Arrasa i Scarpi nastupila je od juče borba na stanku. Dalje južno navalili su Englez i vrlo žestoko poslike velike topničke pripreme i to kod Croisilles i Baillecourt-a, ali bez uspjeha. Kod nove navale zadale su naše čete neprijatelju vrlo osjećne gubitke. Na obim obalama rijeke Somme navalile su jake neprijateljske snage u veće i opet protiv naših položaja kod St. Quentin-a. Ovi napadajti nijesu uspjeli, a neprijatelj ne samo što je pretrpio vrlo znatne gubitke, nego je ostavio u našim rukama zarobljena 3 časnika i 200 vojnika. Od 7. ov. mј. pucao je neprijatelj bez cilja i svrhe teškim topničtom sviju kalibara na umutarnje dijelove St. Quentin-a. Sudska zgrada, prvostolna crkva i gradski vijećnica su već vrlo teško oštećene.

Front njemačkog prijestolona-sljednika:

Od Soissons do Reimsa i u zapadnoj Champaigni traje bez prestanka živ medusobni topnički boj. Francuzi su izložili historijske građevine Reimsa vatri našeg topničta, jer su u neposrednoj njihovoj blizini postavili svoje topove. Na više mјesta odbijeni su napadaji francuske pješadije.

Podlistak.

B. S. Nikolajević:

Proljeće!... Uskrs!

Zima je dotrajala; za malo pa ni traža jo neće biti. Nebo nije više onako mutno i maturoeno, u suncu njegovu ima sada više svjetlosti i topote; daljina se očistila od magle, vidik se jasnije izrazio i pogled je sad slobodan let. Kud god se upravi, gde god se zastavi — svuda je lagnulo, svud se odahnuo, kao posle svrgnutog bremena. Svezna je zadojila sve, u svemu se ogleda izvesna prenulost; svu su se predmeti unako uzbudili, rasani i počeli jače živeti: — proljeće!

Pod životvornim zracima novoga sunca kljija i pristiže nov život. Drveće se resi lismim čauricama, propanci i osoji zaodevaju se svežom i otvoreno zelenom travom. Podgdeđe iskrne kukurek, pa čisto zapeva svojim prostođušnjim crvenilom. Odnekud dopire blag miris prijatenih ljubičica, u granju se naslućuje bliski povratač košova i slavu, udaljeni se odzaci spremaju da ponesu gnezda rodina: — proljeće!

Proljeće!... Proljeće!...

Mi, koji smo mrzvoljni i neveseli, skrenimo s uzana puta svakidašnjice, pa zadamo u polje — u prirodul! Tu ćemo naći razonodjena i utehe — tu gde se sve oko nas obnavlja i preobražava, i gde sve počinje živeti jednim prostranim i nabrizgalim životom. To je „život stvari“,

Austro-Ugarska o manifestu provizorne ruske vlade. — Stanka u borbama kod Arrasa. — Žestoka topnička borba od Soissonsa do Reimsa.

Front vojvode Albrechta württembergskog:

U Vogesima zarobile su naše napadne čete u neprijateljskim rovovima 20 francuskih vojnika.

Na cijelom zapadnom bojištu, osobito u borbenim odsjećima vladala je povišena letilička borba na djelatnost. Neprijatelj je izgubio u vazdušnoj borbi na 12. aprila 11, a na 13. aprila 24 letilice i 4 osmatračka balona. Jedna neprijateljska letačka eskadrila u ništena je nad Douai-om. Samo lovačko letiličko odjeljenje, koje je vodio konjički kapetan barun Richthofen svalilo je 14 neprijateljskih letilica; od tih je svalio sâm vodj 3, a piloti Wolff 4.

Istočno bojište:

Na pojedinim dijelovima fronta podržavalo je rusko topništvo življvu vatru. Borbe ispred položaja bile su neznatne.

Mađarsko bojište:

Nema ništa novog.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Praznik života.

Misao na dan svijetlog Vaskrsenja Hristovog.

,Gdje ti je, smrti, žac? Gdje ti je, pakle, pobjeda? (I. Kor. XV, 55; Os. XIII, 14).

Ponovo se nosi na današnji dan po zemljji radosna pjesma u čast pobjede Vaskrsloga Sina Božjeg, Hrista, „koji je smrću smrt pobjedio“. Razlije se himne „slavlja nad slavljinom“, himne najveće pobjede, u slavi o kojoj svijet nije znao i nezna. Svjetlo se praznjuje „svjetli praznik“, praznik života, koji likuje nad smrću i raspadanjem. Pod zrakom proljećnog sunca, u prvom mirisu cvijeća i zelenila, uz lako budjenje prirode i milozvučni poj ptica sreću se dva svjetla praznika, praznik Hristov i praznik prirode, koja se budi ispod ledene kore zimske. I ljudi, i vaskrsala novome životu priroda dirljivo se slijavi ovdje u jedno na tom uzvišenome praznovanjem života. Sve je svjetlo, mlado, svježe i čisto kuda god se okrene čovjek, sve puno likujuće radosti u napunu novih sila, u napunu probudjenog novog života... Samo sobom namice se analogija onoga velikog momenta, kada je zemlja, oprana od grijehovnih nečistoća talasima

potapa, sva čista, blistava i mrlja, preporodjena u nov život poslije užasa opšte propasti i smrći, radosno pozdravila Noja i njegovu porodicu, — rodonačelniku novog čovječanstva...

Po čemu je tako radostan, tako neobično svečan, tako svjetao praznik Vaskrsenja? Zbog čega je hrišćanstvo okružilo i pridaje tome dogadjaju tako osobito poštovanje?

Fakt vaskrsenja Gospoda Isusa Hrista iz mrtvih zauzima u redu hrišćanskih istina po svojoj dogmatičkoj važnosti specijalno mjesto: na njemu se, kao na snažnoj osnovi, u zaključnom rezultatu osmiva istinitost i nepokoljebljivost svega hrišćanskog pogleda na svijet, jer „ako Hristos ne vaskres, užal je vjera vaša“ (I. Kor. XV, 17).

No i pored važnog dogmatičkog značenja, taj dogadjaj ima za čovječanstvo ogromnu psihološku važnost, kao fakt nesumnjiv i porazavajući po sili uvjerenja u istinitost i neposrednost težnje čovječje besmrću, koje je svadga prestavljalo i čini najstariju i najdublju želju njegovog srca, najsvakidašniju potrebu svega vaskresa, užal je vjera vaša“ (I. Kor. XV, 17).

Bog, stvorivši čovjeka „za ne truljenje“, usadio je u njemu duboku potrebu, svoje vrste instinkt besmrća, u silu koga se čovjek svagda kloni smrći, kvalificira je kao odstupanje od norme, kao nesumnjivo зло. I veoma je čudovato, da se na svim studijskim stupnjevima, ta potreba osjeća i saznaje u svoj stilu. Ona, prema tome, nije rezultat kulturnog razvića, nego je svojstvena čovjeku po samoj njegovoj prirodi, kao takove. Ta potreba, kao crveni končić pravlja se kroz ovu istoriju religija, čineći jednu od najvažnijih pozicija religioznog instinkta, i izražava se u hiljadu najraznovrsnijih foruma, pomoći kojih čovjek pokušava, ako ne baš i potpuno da zadovolji svoju žedj ličnog besmrća, a ono bar u krajnjoj mjeri da stvoriti sebi mogućnost srećnog produženja svoga zemaljskog, a zatim i posmrtnog bitisanja.

Razlika između tih dviju faza bitisanja teži svijesti se dominimuma i prestaviti drugu — posmrtnu fazu same, kao preduzeće prve, zemaljske, kojoj je u očitosti analogička. Divljak s najvećim appetitom prožire tijelo svoga pobijedjenog neprijatelja, u nadi da će uvećati svoju životnu snagu posredstvom primanja u sebe njegove snage. Tijelo umrlog divljaka prilikom pogrebavanja snabdjeva se svim neophodnim potrebama, koje je imalo u zemaljskom životu — do hrane, koju pa čak i žene, kako bi umrli mogao produžiti svoje posmrtno egzistir-

ranje s očuvanjem sviju životnih udobstava. Stari germanski vojnik, koji pogine u borbi, prenosi se od strane valkira u Valgalu, gdje u društву s bogatima i drugim, takim istim

kao i on što je, herojima, prodružuje on svoje vojničke podvige i naslađuje se uživanjima u bogatim s divljač poljima Odinovim. Pravovjerni muslimanin, — raznježeni ljubitelj harama, — poslije smrти preseljava se u društvo prekrasnih hurija i, na taj način, samo mijenja svoj predjašnji harem na drugi, nesravnije bolji. Religiozni i žedni života Egipčani bržljivo balzamira tijela svojih pokojnika težnji, da ih sačuva od raspadanja, i podiže za njih grandiozne grobnice, koje preživljaju hiljadogodišnjice.

Na višim stupnjevima kulturnog razvića ljudi teže sazdati sebi, premda samo u iluziji, surrogat besmrća u svojim slavnim djelima, velikim tvorinama.

Zed za životom, vječnim potpunim životom, toliko je silna u čovjeku, da se on ne može pomiriti s običnim i empirički neizbjegljivim faktom smrti, no u dubini duše svagda protestuje protiv njega svim silama svoga bića i, ma šta govorila objektivno-hladna nauka, protestovaće i nikom se spoljnim blagom neće moći zadovoljiti sve donde, dok se ne „ispriča“ taj „posljednji“ i najstrašniji „neprijatelj“ — smrt (sr. I. Kor. XV, 26). Slobodoljubiv Helen, fini cijenitelj i poklonik svega lijepog i spoljnog, gotov je s radošću pretpostaviti siroti, kukavni udio gladnoga, posljednje slromaška — carskome prijestolju, u podzemnom mračnom svijetu bližnjih sjenki Aidovih, — slromaška, u kome je nesravnivo ništa preljevstvo, — osjećanje života, saznanje, da je on ipak stanovnik zemlje, član društva živih, a ne mrtvih.

Nasitivši se, i presitivši se života i njegovih naslada, ohladnjeviši prema svemu, „što je pod suncem“, jevrejski car-mudrac, ipak, visoko cijenil taj život, to sunce, nalazeći da je „psu živome bolje nego li mrtvome lavi“ (Ekl. IX, 4).

Kod Dimitrija Karamazova, bačenog u tamnicu, prezrenoga i ostavljenog da svijetu, odredio je za progonstvo u podzemne rudnike, sami sobom ljuje se oduševljeni divljambi u čast života, radi koga je on gotov primiti ma kakve muke, izložiti se manjim ponizjenju, samo da bi sačuvao to blaženo saznanje života, blaženo osjećanje spostvenog bića, da bi sam imao mogućnosti da svakog mlnuta ponovi sebi: „Ja sam!“

„Mi svi znamo, da imamo umrijeti, ali ne vjerujemo u to“, kako se

tačno i vješto izrazio jedan francuski pisac. Dok smo živi, mi ne možemo potpuno realno prestaviti sebe u vidu trupa, realno zamisliti stanje odlučenja od sopstvenog tijela. Oblik trupa, — bio on čovječji ili životinjski, — izaziva u nama čuvenstvo uzbudjenja, straha i odvratnosti, kao gledanje nečeg potpuno nenormalnog i prema tome nepotrebog za postojanje. Takom se smrt oscrtava još da najranijih i najprimitivnijih stupnjeva kulture — afričanskih plemena. Po priči Hotentota pošalje mjesec zeca trkom čovjeku s narednjem, da mu saopšti: kako ja (mjesec) umirem i radjam se, tako i ti (čovjek) umireš i ponovo se radjaš. No zec je rđavo izvršio dati mu nalog. Saopšto je te riječi ovako: kako umire mjesec, tako će umrijeti i čovjek i više neće vaskrsnuti. Po priči drugog plemena — Amazulu, stvar se prestavlja ovako: Vrhovno božanstvo Umkulunkulu postalo je čovjeku kameleona s izyešćem, da čovjek neće umrijeti; no kameleon se zadizavao na putu, a Umkulunkulu je za to vrijeme promjenio svoje mišljenje i poslao za njim daždevnjaka, da objavi čovjeku smrt; i daždevnjak je došao ranije od kameleona i predao mišljeni mu nalog. Karakteristično je, da se slične istorije iznose i u drugim dijelovima svijeta npr. kod stanovnika ostrva Fidži i dr. U tim naivnim pričama divljaka jasno projevava jedna glavna misao: smrt je pojava čisto slučajna, i ne izlazi, ne javlja se, ne potiče sa svim po neophodnosti iz prirode čovječje.

Na taj način i riječ Božja, i sve opšte saznanje čovječanstva saglasno svjedoče, da smrt ne treba da postoji i da ona, kao pojавa nenormalna, kao zlo, ima da bude uništena. U vaskrsloj Hristu „prvencu između umrlih“, mi imamo to faktičko uništenje smrti. I radosno pozdravljamo prvu potpunu, a tako isto i jedinstvenu pobedu nad tím iskonom neprijateljem čovječanstva. Vaskrsli proslavljen Bogičev razorio je dotle nerazrušivu karikatu smrti, koja je obavljala svijet i dao nesumnjivu snagu nadi našoj, da će Njegova lila pobjeda postati nekada pobjom opštih, kolektivnom: faktičkom svojnjom i uživanjem svega čovječanstva i čak svega svijeta u taj veliki i nepoznati nam momenat sveopštog preobražaja i počave novog neba i nove zemlje, kada „će se i sama tvar oprostiti od ropstva rasplativosti na slobodu slave djece Božje“ (Riml. VIII, 21).

Za danas pak, kad u svjetlošću žaru hrišćanske radosti uz mladostnu i cvjetnu melodiju prirode novome životu i mi „slavimo umrtvljene smrti, uništenje pakla, a drugog novog, viečnog života — početak“ — ti

Bora Stanković:

Beogradske šetnje.

* * *

Jedva čekam da prodje ovo klanje svinja i ovo nošenje i vučenje po kućama i kafanama butova svinjskih, redovni kajševa od rebara i slanine. Presto ne mogu da ih gledam. Ne iz zavisti, što ja nisam i reču da kupim i donesem kući, nego što me to otera sa jednog mesta, gde sam odlazi, da od sedini svoje kancelarijsko vreme.

Nije to bila kafana, ili koje drugo javno mesto već privatna radnja. To je bilo kod Glise, moga zemljaka, koji sa svojim porodicama zauzmu najbolja mesta u kafani, a poriče samo jednu ili dve kafe i maline sa vodom, pa celo posle podne ne dižu se i ne daju pravim gostima, trošačima da dobiju mesta. Jednako ištu od kelinera hladnu vodu. Uzajam udar u kelinera po nalogu kafedžinom, ne samo ne donosi „hladne“ vode, već je crpe iz šajolja i u kafu im meće čak i ricinus, opet ništa ne počaže. Nikako se ne dižu i ne napuštaju te svoje stolove na načinom mestu. Tako sada i nas, bivše činovnike, mrko pogledaju kafedžije po kafanama i zato sada hvatamo privatne radnje: bakalnice, krojačnice i druge trgovine. I tamo u čoškovima ili na stolici, ili na nekom sanduku sedimo. Čak i dodajemo uslužno mušterijama po kojim espap, sa-

ti, pomoći nje, uzdići svoj život iznad običnosti i dati mu jedan dublji smisao... Priroda je dražesna leti, kad je sve u njoj upotpunjeno, i kad je svaki njen predmet dobio svoj konačan oblik i lepotu forme; u mirnoj zbilji, koja pod jesen nastupi kod tih predmeta, ima puno otvorene rezignacije; a u zimu, kad pod belim pokrovom zadremaju polja, kada snegovi izravnaju rova sa drumom i grane okite belim kićankama — priroda liči na božić, koja je legla da otpočine. Pa ipak, nikad priroda nije lepša, nikad zanimljiva i poučnija, nego s prolećem. Tad se u njoj na sve strane dela i privreduje; njen rastinje tada ponovo niče i snaži se; cvet se javlja s bojom i mirisom, grana s listom, voćka sa zamenutim plodom. Svuda se vidi i oseća jednodušan rad, koji goni napred

nam Vaskrsi Sine Božii, Hriste, po kubavi svoju daj snage da dostojno proslavimo i razumijemo tvoju veliku i božansku teodoseju, koja se javlja na današnji dan! I dostojno se pripravimo za doček očekivanog momenta — sveopštug preobražaja i pojave novog neba i nove zemlje!...

Bož. D. Lukić.

861.000 toni.

Njemački državni kancelar završio je svoj govor u glavnom odboru njemačkog Reichstaga, kad je najavio poostreni podmornički rat, ovim riječima: „Kad smo se danas riješili, da potrebimo naše najbolje i najjače oruđe, vodi nas kod toga samo zdrava odluka i ocjena sviju pitanja, kodi nas čvrsta volja, da pomognemo našem narodu iz nevolje i sramote, koju je njemu namijenio naš neprijatelj. Uspjeh stoji u višoj ruci. Sto može ljudska snaga, budite uvjereni moja gospodo da ćemo sve preduzeti što vodi kašem cilju!“

Vidimo iz izvještaja o uspjehima poostrenog podmorničkog rata u drugom mjesecu, da njemački državni kancelar nije onda previše rekao. Teško je mjeseca marta potopljenje je 861.000 tona neprijateljskih brodova i kad bude poznata kolica potopljenih brodova onih podmornica, koje se nijesu vratile, taj će broj biti još veći. Uzmemo li u obzir, da je u mjesecu februaru potopljen 781.000 tona, vidi se da broj potopljenih brodova stalno raste, premda je rezultat već prvoga mjeseca, nadan a što očekivanja službenih njemačkih krugova. Naši neprijatelji ne smatraju više poostreni podmornički rat „bluffom“ središnjih vlasti, jer posljedice ovog rata osjeća danas već Engleska, Francuska i Italija u jednakoj mjeri i zabrinuto gledaju u budućnost. Iako je poostreni podmornički rat u glavnom upravljen protiv Engleske, koja je i prva zamislila, da središnje vlasti primora gladju na preduzu, ipak i njezine saveznice osjećaju žesta djelovanje naših podmornica. Sve su ove zemlje jednakom kao i Engleska npućene na uvoz životnih namirnica iz inostranstva, njima treba iz inostranstva i ugađi cijeli ratni materijal i taj uvoz postaje svakog dana slabiji.

Dosta je napomenuti, da su bila dosta dva mjeseca, da se uništi osmina cijelokupne brodarske zapremine, što ju ima trgovacka mornarica Engleske, a jedna petina one zapremine, koju Engleska treba za dovoz životnih namirnica, — broj, koji Engleska ne može naknaditi ni u jednoj godini dana, makar radila svim silama i na svim svojim brodogradilištima.

Kad su središnje vlasti bile stvorile odluku, da započnu sa poostrenim podmorničkim ratom, znale su pouzданo, da će protiv sebe dobiti kao otvorenog neprijatelja i Ameriku. I danas još poslige drugog mjeseca poostrenog podmorničkog rata vrijedi uvjerenje, da će uspjesi ovog rata potpuno izjed-

načiti eventualnu objavu rata Amerike. Stigli smo danas u odlučni stadij svjetskoga rata i potrebo je, da razvijemo svu svoju snagu. Sjeverne Američke Države iako se budu odlučile, da posluju na evropsko bojište svoje čete, teško će moći, da ovu odluku spriječe ili na nju djeluju. Sama činjenica, da smo za vrijeme od dva mjeseca potopili više od jedan i po milijunu neprijateljskih tona, dokazuje nepobitno, da naši neprijatelji neće moći izdržati podmornički rat, jer do dana današnjeg nijesu našli sredstva, kako da se čuvaju i odvaju od naših podmornica. Za ova dva mjeseca izgubile su središnje vlasti svega s a m o š e s t svojih podmornica. Neznatan ovaj broj naših gubitaka i ako uzmemo u obzir silne neprijateljske gubitke vidimo, da protiv podmornica nema odbrane. Naši neprijatelji misle, da svoje gubitke u brodovima nadoknade gradnjom novih brodova. Ovo je mišljenje skroz neispravno. Za gradnju novih brodova treba materijala, a ovaj materijal moraju naši neprijatelji dopremati također iz inostranstva. Osim toga vrijedi riječ: Sto više brodova bude plovilo po morima, to je uspješ podmornica veći i sigurniji.

Sile sporazuma mogu zavaravati svoje narode koliko hoće, oni će sami u svom privrednom životu primijetiti posljedicu poostrenog podmorničkog rata. Uspješnom ratovanju središnjih vlasti na svim bojištima pridružila se akcija na svim morima i odluka danas više ne može da bude daleko.

Neograničeni podmornički rat.

Njemačke podmornice u blizini San Franciska.

Kb. Bern, 14. aprila.

Iz San Franciska brzojavaju, da su se njemačke podmornice polavile u Tihom oceanu u blizini San Franciska. Pomorske vlasti preduzele su mjeru protiv mogućih iznenadjenja.

Potplojen engleski stražarski brod.

Kb. London, 14. aprila.

Admiralitet javlja, da je u srijedu jedan engleski stražarski brod u kanalu nabasao na minu i potonuo. Nezna se za sudbinu dvojice časnika i 14 mornara.

Torpediran grčki brod „Mesthos“.

Kb. London, 14. aprila

Reuter javlja: Torpediran je grčki parni brod „Mesthos“, natovaren sa 4050 tona pšenice.

Vojska i revolucija.

„Frankfurter Zeitung“ Iznosi dopis svog ratnog izvjestitelja, koji se nalazi na bojištu kod T o b o l a.

Teško je sebi stvoriti sud iz izjava i od govora zarobljenih i prebjeglica, kako je djelovala revolucija na rusku vojsku. Na raznum dijelovima fronta čuju se razni odgovori na pitanja o činjenicama, a naravno su ovi odgovori još neizvjesniji, kad se nastoji doznačiti subjektivna mišljenja. Svakako je istina, da su vojnici svi jednakom i tačno

orientirani o dogadjajima. Jedino ovu ovo prešao je preko Stocla, jedan ruski vojnik, koji u opšte nije imao pojma, da je u Rusiji bila kakova revolucija, ali to je doista iznimka. Drugi znaju sve, a znaju i više nego što treba. Vojnici se opet daju odsustva, novine i pisma dolaze redovito, a časnici drže predavanja o dogadjajima u Petrogradu: jednom riječi dogadjaj se sve, da se ljudi ponuče i upute u dogajaju. Ovo je uspijelo u punoj mjeri i od hiljade i hiljade zarobljenika, koji su pali u naše ruke prošlih dana, ni jedan nije žalio za carem, ni za njegovom vladom. Svi govore, da cijela vojska stoji na strani vlade, koja je „nijihova vlada“. Naravno ova vlada obećala im je mnogo. Prvo, da neće trebati više jurišati, a drugo da će najudjel za dva mjeseca biti kod svojih kuća. I vojnici sve to vjeruju, vjeruju kao u sveto pismo. U opšte svi vojnici vele, da i bez toga obećanja ne bi nikada više htjeli jurišati, da je bilo dosta krv i na posljeku treba da bude mir. „Ako vaša vlada ne bude htjela, da ispunji svoju riječ i ako za dva mjeseca ne bude mir?“ pitamo mi. Svi odgovaraju jednako: „Ovo je naša vlada, koju je izabroa narod i ona mora, da odriže svoju riječ“. Jedan skeptičar primjetio je: „Ali nas su uvijek varali“, ali svi drugi viđu: „Sad smo i vlast i budu li htjeli da nas prevare, mi ćemo da idemo s radnicima!“

Zasad su vojnici zadovoljni, da im je nešto bolje. Sve su časnike plaće smanjene, a vojnici dobivaju danas mjesto 75 kopijaka na mjesec, 6, 8 ili 10 rubalja, oni sami još neznaju koliko. Cijena je hleb u palu od 27 na 7 kopijaka, maslac od 3,50 na 1,50 rubala. To je svakako već nešto bolje. Čini se, da je i kod vojske sad bolja hrana. To je mnogo, ali svi ipak u prvom redu žele mir. Niko danas ne govorи o uništenju Njemačke i od nikojeg se ne čuje statra carska riječ, da će mir tek onda biti, kad bude neprijatelj protjeran iz vlasti te zemlje.

Svakako je slika drukčija, kada se govorи s časnici podajte od vojnika. Čini se, da vojnici bolje poznaju svoje časnike, nego li časnici svoje vojnike. Oni se još nadaju u pobjedu. U njih ima mnogo nade, ali pouzdanje u cijelosti je slabo. Časnici ne prija, da pod predsjedništvom Gučkovlevim radi u Minisku komisija, koja raspravlja o časnici kom pitanju i slabim ih disciplina jedinicama. Vojnici je saopšteno, da će u buduću vrijediti samo ona zapovijest, koju će potpisati i ratni odbor. Ovo je već uradio velikim nepovjerenjem. Najviše ih je ražalostilo, što su poapšeni stari i vrijedni zapovjednici i generali. „Mi danas ne možemo da jurišamo sa svojim ljudima, kao njemački časnici, jer nas naši vojnici ne slušaju“. Riječ časnici danas ne vrijedi ništa u vojski. Ako koji vojnik neće da izvrši svoju dužnost, ili ne sluša zapovijest, stvar se mora javiti posebnom odboru vojnika. Pukovnik i ostali časnici nemaju više pravo da kazne vojnike. Časnici nemaju ni pojma kako će moći vršiti u budućnosti svoju dužnost, kad vojnici ne treba da ih slušaju, a oni nemaju nikakvih sredstava, da ih na to primoraju. Svi časnici bez razlike jednog su mišljenja: da ova kome može da ide dalje.

Bilo bi pogrešno ovako misliti o cijeloj ruskoj vojski. Jedno je sigurno, da revolucija počinje polagano ali sigurno izjednati rusku vojsku i ako se danas ta vojska još branii

orientirani o dogadjajima. Jedino ovu ovo prešao je preko Stocla, jedan ruski vojnik, koji u opšte nije imao pojma, da je u Rusiji bila kakova revolucija, ali to je doista iznimka. Drugi znaju sve, a znaju i više nego što treba. Vojnici se opet daju odsustva, novine i pisma dolaze redovito, a časnici drže predavanja o dogadjajima u Petrogradu: jednom riječi dogadjaj se sve, da se ljudi ponuče i upute u dogajaju. Ovo je uspijelo u punoj mjeri i od hiljade i hiljade zarobljenika, koji su pali u naše ruke prošlih dana, ni jedan nije žalio za carem, ni za njegovom vladom. Svi govore, da cijela vojska stoji na strani vlade, koja je „nijihova vlada“. Naravno ova vlada obećala im je mnogo. Prvo, da neće trebati više jurišati, a drugo da će najudjel za dva mjeseca biti kod svojih kuća. I vojnici sve to vjeruju, vjeruju kao u sveto pismo. U opšte svi vojnici vele, da i bez toga obećanja ne bi nikada više htjeli jurišati, da je bilo dosta krv i na posljeku treba da bude mir. „Ako vaša vlada ne bude htjela, da ispunji svoju riječ i ako za dva mjeseca ne bude mir?“ pitamo mi. Svi odgovaraju jednako: „Ovo je naša vlada, koju je izabroa narod i ona mora, da odriže svoju riječ“. Jedan skeptičar primjetio je: „Ali nas su uvijek varali“, ali svi drugi viđu: „Sad smo i vlast i budu li htjeli da nas prevare, mi ćemo da idemo s radnicima!“

Kongres kadetske stranke.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Basel, 14. aprila.

Sve Švajcarske novine pišući o proklamaciji kneza L w o w a v e, da će ona za razvoj pitanja mira biti od najveće važnosti i ona je kapija mira na istoku. Miljkovićev stanovište i mišljenje o ratnim cijeljevima nijenalošno na odobravanje većine provizorne vlade. Miljković se može od sada smatrati samo kao epizoda u povijesti ruske vlade poslije revolucije.

Ruska revolucija.

Miljkovićev poraz.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Basel, 14. aprila.

Sve Švajcarske novine pišući o proklamaciji kneza L w o w a v e, da će ona za razvoj pitanja mira biti od najveće važnosti i ona je kapija mira na istoku. Miljkovićev stanovište i mišljenje o ratnim cijeljevima nijenalošno na odobravanje većine provizorne vlade. Miljković se može od sada smatrati samo kao epizoda u povijesti ruske vlade poslije revolucije.

Kongres kadetske stranke.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 14. aprila.

Na petrogradskom kongresu kadetske stranke Izjavio je moskovski poslanik M a n d e l s t a m m, da Rusija mora kod ovake dvostruke vladavine propasti, protiv tog se mora otpočeti borba svima sredstvima. Drugi su vojnici naglasili, da je raspoloženje ruskog seoskog stanovništva podijeljeno u dvije struje. Seljaka je inteligencija za republiku, estatačka seoskog naroda je za cara. Zbog toga postoji velika opasnost, da će u zemlji izbiti nemiri.

Proklamacija ruske vlade ponizanje za sile sporazuma.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 14. aprila.

Londonska „Morning Post“ piše, da je proklamacija ruske vlade veliko ponizanje za sile sporazuma. Sada je došlo vrijeme, da se sile sporazuma stalno uvjeće, prestat će li Rusija još aktivnog saveznika na njih.

Most miru.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 14. aprila.

Clementeau piše povodom proklamacije ruske vlade: Čini mi se, da je ova proklamacija prvi most, koji vodi miru. Državnici sile sporazuma stope pred silno velikom odgovornošću.

Kadeti su izgubili vlast.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 14. aprila.

„Daily Telegraph“ i „Daily News“ donašaju brzojave iz Petrograda, u kojima se i ako dosta zakrito kaže, da je kadetska stranka potpuno izgubila vlast, prema djevjeti članovi još sjede u ministarstvu. Zato moraju dati koncesije novim prilikama, samo da barem na oko očuvaju svoju vlast. Moć radništva raste sve više s dana u dan.

Hrvatske se plaši.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 14. aprila.

Hrvatske se plaši u svojoj „Viktore“: Iz Rusije dolaze vijesti, koje zdrav razum teško može da vjeruje. Odbor radnika i vojnika donio je navodno zaključak, da ruska vlada pred cijelim svijetom izjaviti, da vodi samo odbrambeni rat i to samo tako dugo dok srednje vlasti ne će htjeti da pregovara o miru bez aneksija i ratnih odšteta. Jednako bi bio ovako govorio i Stjepan, ako bi se bio usudio, da pregovara sa središnjim vlastima o posebnim mišljenjima.

Pa da, nuknjižimo i to, Boro! govorio bi mi i izvlačio bi tefer sa velesijom, u kome je i moja rubrika sa dugom. Prvo je taj dug počeo od odela, pa se onda počeo mešati sa svotama pozajmljenoga novca, sad i od namirnica.

— Beleži, vala! odgovaram mu ja, nesmejući nikada da pitam, kolika je većina toga duga i jedva čekajući, da zatvori i ponova u fijoku uguru tu mrsku knjigu.

I Bog zna, kako bi mi tu dobro bilo, da ne najdi neki bivši blagajnik nekog novčanog zavoda, I da li što po onoj velikoj zimi najde ovde na pravu šlesku ugroj i u dobro uređen trku do Arnautluka pa bio po haran sa društvenim novcem, sada kupio i hrani dve svinje kod kuće. A vidi se i po njemu da je dobro „ufatiran“. Bucmasta, obla lica sa tamnim, punim krvibubljicama. Na nogama, čak i po onoj velikoj zimi upola otvorene cipele, da bi mu se videle svilene čarape. Na glavi, malo, kao neka vrsta lovačkoga šešira. Ali u kaputu, dobro postavljenom i novim. I čim najde na vrata, on još sa ulaza, ne skidajući sa laka ruke onaj svoj obešeni kišobran ili štap, počne zavoljno, nasmejan i malo šuškeljavući zbog nemanja prednjih zuba, da se hvati.

— E baš sam srećan čovek! Glišo, da vidliš samo Boga ti one moje kako jedu. Da vidliš kako se ona prva već ne može zadnjim nogama miciati, samo još prednjim ako se makne, a njuška joj jednako zemlju dodiruje! — I onda, sa onim štapom preko ruke klekne ispred nas, te mu štap za njime počne da leži.

— Pa kako ti sada? Ti Žožoža, kao neka dobra kuharica. Kada se nekada u porodicu kakva gozba, većera priredjivala uvek si i znala da im počne. A šta je sada

Sporazumne sile ne računaju više sa Rusijom.
(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Lugano, 14. aprila.

„Popolo d'Italia“ piše u svom uvodniku, da je van svake sumnje, da danas ratnu silu sporazuma sačinjavaju još samo Engleska, Francuska i Italija. O Rusiji ne treba imati više nikavih iluzija. Zemlja, koja u svojoj unutrašnjosti mora sve da obnovi, a koja je kraj toga igračka raznih struja, ne može se više računati za ratne inicijative.

Obrazovanje socijalističke vojske.
(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Berlin, 14. aprila.

S ruske granice javljaju: Radnički savjet i odbor vojnika rade na obrazovanju socijalističke vojske od 80.000 ljudi, koja bi imala zadatku, da podupire težnje radnika i vojnika na suprot težnjama vlade. Ovo potvrđuje i ruski list „Pravda“, dodajući, da je i vlada već preduzela slične mјere na suprot socijalistima. Oba tabora spremaju se u potaji za odlučnu borbu. Kongres kadetske stranke pokušao je uzalud da postigne zbljenje između radnika i vlade, jer se obojabora u mnogim pitanjima razmimoilaze. Tako ne mogu da se slože u pitanjima o ratnim ciljevima, o načinu produženja rata, o sudbini cara i carice, o rješenju agrarnog pitanja, o društvenom zakonodavstvu i o budućem državnom obliku. Za sad nema nikakvog izgleda, da će se protnici složiti.

Ruski pokret za mir.

Kb. Kopenhagen, 14. aprila.

„Berlingske Tidende“ javlja iz Stockholma: Švedski socijaliste Branting i Byden povrati su se juče iz Petrograda u Haparandu i izjavili da u Rusiji vlada jaka struja za mir.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Rotterdam, 14. aprila.

„Times“ javlja iz Petrograda, da radnički i vojnički savjet objelodanjuje u svom oficijelnom organu niz zaključaka, koji ne dopušta nikakve sumnje o tom, kako radnički i vojnički savjet želi, da vladu spriječi u njezinom radu i porazom ruske vojske hoće da okruni svoja nastojaanja za mir. Radnički je savjet osnovao naročiti odbor za internacionalnu vezu, koji namjerava otvoriti pregovore za mir. Taj će naročiti odbor otpotovati Stockholmom, gdje će se započeti sa pregovorima za mir.

Predstavnici radničkog savjeta u vrhovnom ratnom vijeću.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Amsterdam, 14. aprila.

Dopisnik „Daily Mail“ javlja iz Petrograda od 11. ov. mј.: Privremena vlast odredila je dva člana revolucionog radničkog savjeta u vrhovno ratno vijeće sa predsjedajućim glasom.

Baltička flota pod engleskim zapovjedništvom.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“)

Malmö, 14. aprila.

U Petrogradu se uporno održava vijest, da će uskoro ruska flota u istočnom moru doći pod englesko zapovjedništvo. Istočna flota, koja je zbog revolucionarnih dogadjaja došla pretrpila, čiji veći dio nije ni sposoban za borbu, mora se u što kraćem vremenu ponovo osposobiti i spremiti za borbu. Engleska je poslala u Rusiju veći broj mornarskih mјernika, koji će cio rad ubrzati. I iz određenih vijesti, koje u posljednje vrijeme donosi „Rječ“, vidi se, da će flota doći pod englesko zapovjedništvo.

Sjednica radničkog i vojničkog savjeta

Kb. Petrograd, 14. aprila.

U toku sjednice radničkog i vojničkog savjeta predložio je izvještaj Zarebelli odluku, kojom se ističe ogromni značaj proklamacije privremene vlade od 6. aprila, jer je ruska demokratija smatra važan korak za ostvarenje demokratskih načela na polju spoljne politike. On je rekao, da će revolucionarni russki narod produžiti svoje napore za mir na osnovi bratstva i jednakosti slobodnih naroda. Odricanje svih vlasta svoga aneksionog programa bilo bi moćno sredstvo za ukončanje rata pod sličnim uslovima. Dok se ti uslovi ne ostvare i dokle rat bude trajao, ruska demokratija priznaje, da bi prodror na frontu i malaksanje svoje otporne snage bio sudobosan udarac za stvar slobode. S toga kongres radničkog i vojničkog savjeta poziva svu rusku demokraciju, da se mobilisu sve žive snage naroda na svima poljima narodnog života, da bi se pojačao front i pozadina. To neminovno zahtjeva sadanjem tremutak u interesu uspjeha velike revolucije. Kongres poziva sve radnike u tvornicama i radionicama, kod željeznica, kod pošta i brzovača, i kod drugih poduzeća vojnih i u pozadini, da u svome radu razviju što veću marljost. Zatim je uzeo riječ ministar Kerenksi i rekao je: Velika se revolucija nalazi tome, što se njome pojavlja ruska demokracija i što njena prisustnost mijenja cilj rata. Demokracija znači slobodu, prijateljsku zajednicu naroda u okviru bratstva i jednakosti. Ali ipak ima tremutaka, koji zahtjevaju, da se vlasti

1. Sva količina sirove kraljeve i lana, kao i proizvodi od kraljeve i lana u cijeloj guberniji, nalazeći se kod proizvodjača, drugih lica i društava, koje su na čuvanje, kao i sve količine, koje se budu još očekivale, uzapte se (zabranjuju se) za račun c. i k. vojne uprave i isplaćuju se u gotovu.

2. Roba, koja se već nalazi na stvarištu, a u svoje vrijeme i žetve, imaju se prijaviti dotičnom sreskom zapovjedništvu.

3. Zabranjeno je predanje kraljeve i lana.

4. Prijem i isplatu vršiće srednjičica sirovina putem sreskog zapovjedništva.

5. Zabranjene su svaka metačna prijava, svaka prodaja i predaja drugima no sreskom zapovjedništvu, svaku odvlačenje, prikrivanje kao i svaku drugo raspolažanje sopstvenika robom, koja se nalazi na stvarištu, a i očekujuće žetve. Prestup ove zabrane

Nedjelja

Beogradske Novine

15. aprila 1917.

interesi štete, a taj je trenutak sadanj. Ruska je demokracija odbila svaku misao aneksionista. Ali dok se na našim granicama ne čuje riječ o odstupanju svakog osvajanja, mi moramo ostati na našem mjestu da štimo slobodu otadžbine. Radi poštovanja krvni, koji su u toku sadanjeg rata prolili junaci na našoj granici, mi moramo slijediti onim putem, koji su nam oni označili i moramo se truditi da ostanemo slobodan, nezavisni, moćan front demokracije.

Prosvođen ruskih socialisti protiv francuskih i engleskih socialisti.
(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Stockholm, 14. aprila.

U otvorenom pismu odbora ruske socijalističke organizacije, koje su popisali pozni socijaliste Achselrot, Astrov, Markov, Martinov i Semkovski, a koje je upravljeno predsjedniku radničkog i vojničkog savjeta Čajdze-u, izriče se optužba protiv šovinizma engleskih i francuskih socialisti. Ovo pismo prema „Stockholms Politiken“ glasi:

„Druže Čajdze! Engleski i francuski socijalisti, te tako zvana većina, započeli su sistematskom kampanjom, kako bi izveli pritisak na ruski proletarijat, da ovaj napusti borbu za mir i samostalnu rusku politiku, koju diktira internacionala solidarnost i razredna borba. U ovu su svrhu francuski i engleski „socijalisti“ poslali brzovače ruskom proletarijatu, u kojima se ne opaža odveć velika radost nad ovakvo izvršenjem ruskim prevratom. Iz tih se brzovača dalje vidi, da bi ruski narod trebao svoju teško izvođenu slobodu sada ponovno žrtvovati tako zvanim nacionalističkim i šovinskičkim interesima. Rusko se radništvo hoće razinuti frazama primorati na jednaki gradjanski mir sa liberalnom buržoazijskom i svrhu militarističkog imperializma, koji danas u Engleskoj i Francuskoj „demokratizira“ radnički pokret. Ova uzajamnost sa imperializmom stoji u protivvjećju sa istinskom zadaćom ruskih radnika, koji u Rusiji žele da osnuju jednu temeljnu demokraciju. To se vidi iz Guedevog brzovača: „Najprije pobedu, onda republiku!“ Guessde je medutim ovaj princip u vlasitoj zemlji oživotvorio na taj način, što je republiku izdao onima, koji su obećali vali pobedi. Takve izjave upravljaju se na ruski proletarijat od strane oficijelnih zastupnika socijalizma, a u isto vrijeme uslijeduju sa sistematskom kampanjom francuske i engleske vlade protiv ruske revolucije kako se počela da razvija, protiv oživotvorenja demokratskih tražbi, a prije svega protiv tražbine za republikanskim ustavom i odstranjenjem dinastije Romanov.

Francuskoj i engleskoj štampi naženo je od njihovih vlasta, da radnički savjet, revolucionarnu vojsku i privremenu vlast podraža na protivrevolucionarni prevrat, unište moć ulice, a sudbinu ruske revolucije da stave pod nadzor engleskoga poslanstva. Došlo je do izravne grožnje sa finansijskim bojkotom. Izjavljeno je, da francuski bankari, koji su svoj novac uložili u romanovske državne domene, imaju pravo, uplivisati na sve zaključke ruskoga naroda, koje ovaj stvara u svrhu svoje bolje budućnosti.

Ravnopravnost Jevreja u Rusiji.
(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“).

Köln, 14. aprila.

„Kölische Zeitung“ donosi ovaj brzojav iz Amsterdama: Na zboru Jevrejske petrogradske opštine proslavljenje je ukidanje ograničenja, kojima su dosad Jevreji bili potčinjeni. Riješeno je, da se podigne jedna sinagoga i ravnopravnost u vezi sa jednom ustanovom za proučavanje pitanja o rasi. Upis, koji je odmah izvršen, donio je milijun rubalja.

Njemačka štampa o manifestu ruske vlade.
(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“).

Berlin, 14. aprila.

Veći dio njemačke štampe smatra novi manifest ruske vlade o ratnim ciljevima kao popuštanje vladino i kao pobjedu radnika nad kadetskom strankom, te spokojno očekuje dalje vještini u toj stvari, pošto dosadašnje jedna druga pobijaju. Manifest kao da je plod kompromisa, jer desavrske predjašnje izjavе Miljukova bar odnosno traženja Bosfora i Dardanela za Rusiju. Dalje ističe njemačka štampa i tu okolnost, što se i ostale tačke manifesta mogu na svaku ruku da tuniče.

Engleska štampa protiv Čajdzea.
(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Zeneva, 14. aprila.

„Times“ napada vrlo žestoko na Čajdze-a, te veli, da će on i njegovi ljudi imati da prime odgovornost za tešku krivicu, koju su nanijeli Rusiji i sporazumu.

Opć Petersburg umjesto Petrograda?
(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“).

Stockholm, 14. aprila.

„Rječ“ zastupa mišljenje, da se ruskom glavnom gradu opet nadje ime Petersburg, jer da ime Petrograd potječe na najnovejje vrijeme ruske povijesti.

Kadeti za demokratsku republiku.
(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“).

Rotterdam, 14. aprila.

Na kongresu kadeta izjavio je profesor Kolješkin, da je pristalica demokratske republike po francuskom, a ne po američkom uzoru.

Državni grb provizorne vlade.
(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“).

Zeneva, 14. aprila.

Nova ruska provizorna vlada izađa je kao državni grb Rusije dvoglavog orla bez krune i žezla.

Otpuštanje intervjiranih iz Istočne Pruske.
(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“).

Stockholm, 14. aprila.

Petrogradska brzovačna agencija potvrđuje vijest, da je na prijedlog ministarstva izvanjih djela ruska provizorna vlada oslobođila sva ona lica, koja su internirana za vrijeme ruske invazije u Istočnoj Pruskoj u godinama 1914.—1915.

Poteškoće kod povratka ruskih političkih emigranata.
(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“).

Berlin, 14. aprila.

Središnji odbor za povratak ruskih političkih emigranata, koji se nalaze u Svjetskoj brzovači, upozorio poslanika Čajdze-a na to, da do sad ni jedan jedinjak emigrant nije mogao doći u Rusiju. Sve okolnosti govore o tome, da povratak političkih emigranata na putu preko Francuske i Engleske nailazi na ogromne smetnje.

Po uvjerenju odbora ostaje još jedan izlazak: sporazum ruske vlade s njemačkom vlastom, prema kome bi se ruski emigranti propuštili kroz Skandinaviju, a da se za to u zamjenu pusti u slobodu odgovarajući broj njemačkih gradjana, koji su u Rusiji internirani. Odbor istim brzovačom moli rusku vlast, da u tom pravcu preduzme odmah potrebne korake.

Uapšenici u Petro-pavlovske tvrdjavi.
(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Amsterdam, 14. aprila.

Javljuju iz Petrograda londonskim listovima, da se u ovaj čas u Petro-pavlovske tvrdjavi nalazi uapšeno 35 ministara, među njima i Stürmer, koji nije umro, kako je to prije pogrešno javljeno. Bivši ministar spoljnih poslova potpuno je deprimiran, pa je zapao u neku vrstu vjerskog ludila. On čita cijeli dan samo vjerske knjige i od vremena na vrijeme uždiše i veli: „Tako je sigurno htjela skrbina!“

Najmirniji od svih je bivši ministar predsjednik Galijčić. On je novoj vlasti izjavio, da je protiv svoje volje kneževan ministrom predsjednikom i da je mjesto prihvatio samo zato, jer se plašio da neće ući u nemilosrđe kod cara Nikole. On potpuno inače simpatiše sa ruskim revolucionarnim pokretom.

Amerika u ratu.

Jaka opozicija u kongresu protiv daljih Wilsonovih mјera.
(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“).

Zeneva, 14. aprila.

Opozicija u američkom kongresu protiv daljih Wilsonovih mјera nagla raste. Prijedlog, da se američke čete ne izluči nikuda iz zemlje, dobio je već 71 potpis članova kongresa.

Držanje južno-američkih republika.
(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“).

Berlin, 14. aprila.

Ovdje se sa sumnjom primaju vijesti Reuter-a i Havasa o držanju države južne i srednje Amerike. Misli se, da su te republike podlegle ekonomijskom i finansijskom uticaju Unije i da je ovaj uticaj dobio novi hranu u protivnjemačkoj agitaciji, a cilj svega toga da je prekidanje odnosa između tih država i evropskih srednjih vlasti. Ova struka kao da je za sada najjača u Braziliji i da će najprije dovesti do želješta, da se u sada najjača u Braziliji sudi na istom. Tako je u engleskoj donjoj kući Bonar Law 4. aprila izjavio, kako je istina, da Engleska u ovaj čas ne posjeduje prvenstvo u vazduhu. Njegova sva nuda sastoji se u tome, da to ne će da uvijek trajati. Na pitanje poslanika Billigesa, da li ima pouzdane nade u poboljšanje tih prilika u budućnosti, odgovorio je Bonar Law izvinjavajući se sa primjedbonom, da bi budući dogadaji mogli odgovoriti i na ovo pitanje.

Bojazan zbog Meksika.

Kb. Bern, 14. aprila.

kažnije sresko zapovjedništvo novčano do 2.000 kruna, ili zatvoren do 6 mjeseci, a osim toga će prikrivena roba besplatno biti oduzeta (konfiskovana). Istu kaznu iskusile i svaki ko za takav prestat zna, a o tome svojem sreskom zapovjedništvu ne javi. U slučaju prijave dobiti će dotični za pronadjeni kolici su kudjelje i lana u imu nagrade 2% od procijenjene vrijednosti.

Izvještaj prijavnog ureda.

13. aprila: Prijavljeno 55, odjavljeno 56; selidba 24; u hotelima prijavljeno 79, odjavljeno 98; ostalo u hotelima svega prijavljenih 228 stranaca.

Zdravstvo.

Dr. Fran S. Gundrum-Orlovčanin:

Nešto o hodanju naprijed, natraške, četveronoške te nogometu.

Nauka o životinjama uči nas također, kako se kreću gibusi. Što je biće nesavršenije, to je njegova kretanja jednostavnija. Savršena pak bića, medju koje ubrajamo sisavce, a u prvom redu čovjek, kreću se pomoću vrlo usloženijih udova.

Jednolično biće, recimo ameba, promjenjuje svoj oblik, pa tako može položaj promjeniti. Životinje bez nogu, krila, kao n. pr. crvi itd. gmiži; plivaju (ribe); koje imaju krila lete, a fer posjeduju noge mogu i hodati. Broj nogu je u životinje raznolika: ima ih, koje se kreću, jer imaju po dvije, šest i više nogu. Kretanje se pojedinim životinjama upriličuju prama mjestu i okolini, u kojoj žive.

Gotovo sve, više manje, savršenije životinje napinju kretanje naprijed, ove dakle idu obično naprijed; tek važni razlozi kao na pr. obrana i t. d. sile najveći dio životinja, da i natraške idu.

Ali ovakovo gibanje natraške je i kod najsavršenijih životinja, pa i čovjeka odista nespretno, te pošto nema svagdanje nužde i potrebe, da se takove kretanje izvode, nose one na sebi obično bilje nešto nespretnoga. No ima životinja, koje mogu brzo natraške ići. Tako n. pr. rak.

Ne znam zašto tu kretanje smatraju kao nešto posprdnoga; obično se veli, da ako tko god u čemu nazaduje, n. pr. u školi, da „ide natraške kao rak“.

Bilo kod životinja kako mu drago, mene ovaj put više zanima gibanja hodanja čovjeka natraške. Ne ču se upuštati u dokazivanje, kako su prvi ljudi hodali: je li četveronoške ili na dvije noge. Djeca pužaju četveronoške i ako su donje skravnice po vremenu dosta jake, počinje dijetje uspravno hodati, koji je kod osebujan za čovječanski rod, jer je sustav mišića i živaca tako ustrojen, da se tijelo može gibati i da gibanje upriličuje prama ovim okolnostima, koje u negovoj okolini vladaju.

Kretanje čovjeka su vrlo raznovrsne, kao što su neizmerno raznovrsni i vanjski uvjeti. No ima uvjet i određenih razloga, poradi kojih se čovjek u nekom određenom smjeru najobičnije kreće. A to je stajanje i hodanje. Pa i kako nema dva posve jednakata čovječanska blća, ne može biti ni posve jednakog držanja, ni kretanja, ali su ipak neke osnovne crte svima zajedničke.

Najveći dio vanjskih uvjeta zahaje, da čovjek naprijed ide ili da u jačoj ili slabijoj mjeri trči (bjegi), da se naprijed žuri. Vrlo je rijetko, da čovjek natraške ide i ako se to događa, korakne možda tek dva tri put natrag. Zašto je tako? Možda su razlogom i kojakakove predrasude. Sjećam se, da kao djeca napravo nijesmo smjeli hotice natraške ići, jer nas uvježavalo: Koliko koračaju išč natraške, toliko će godina prije u grob, ili „toliko si koračaju bliže grobu“. Ili „za toliko će ti godina otac, majka itd. prije umrijeti...“ Ovakove si prijetnje djeca rado upamte, pa zato gdjekoji dlete ne će ni kad bi moralno natrag koračiti. A kada se dječje tijelo takovim kretanjima ne obikne, ide s njima teže, kad je tijelo već odraslo.

U Sokolanama se ne posvećuje paska koračanju natraške, a ni kod vježbanja vojnica baš nedolazi u velike uzbri. Tek neka rijetka zvanja traže, da se kod posla ide „natraške“. Tako užari idu natraške. Kada se njihov stroj okreće, pa se od njega sve više „natraške“ udaljujući zasukavaju konopače.

Pa i ako se obično ne ukazuje prijeka potreba, da se ide natraške, ipak bi sa zdravstvenoga stajališta bilo vrlo dobro i shodno, da se svaki čovjek nauči natraške ići.

Proučavanjem mehanike kretanje nogu (cijelih donjih okrajina) dolazi u obzir trojako djelovanje, koje se međusobno znatno razlikuje uplivom, što ga nogu vrši na gornji dio tijela. Prvo je djelovanje: doba (perioda) poduporna, koje počinje onim časom, kad nogu dovrši zamah i opet se tla takne. Drugo je doba: upiranje. Kad bi poduporna nogu djelovala tek kao potpor nepromjenjive dužine, sagurno, spustilo bi se tijelo, kad se naprijed kreće, na okrug naprijed i dolje. Ali kad se tijelo naprijed kreće, povećava se dubljina noge pružanjem nožnoga zglobova, a time se umanjuje spu-

šanje tijela i kretnja se naprijed pojačava. Što se noga sve više naprijed nagnije i time konačno sama sa gumom od stopala (Fussballon) na tlu stoji, potiskuje ili podupire tijelo naprijed. Noga se (u užem smislu, stopalo) dakle sa petom naprijed dotiče tla, onda udari tabanom i konačno se odvije gumom od stopala.

Treće je djelovanje: doba zamaša: U času kada upirajuća noga pružanjem nožnoga zglobova svršava svoje potiskujuće djelovanje, onda se radi dosta nagloga sagibanja koljena i hrpenoga skušenja noge digne sa tla i zamahne se ukraj druge noge naprijed. Poslije se zglob koljena posve ispruži, ali prije, nego se noga postavi na tlo, opet nešto sagiba. Nožni pak zglob se sve jače hrpeno skušuje.

Ove se tri dobe međusobno umanjuju tako, da obje dobe poduporna i upiranja, zajedno nešto prevladaju doba zamaša. Noga zamaša dakle napušta tlo, kada je poduporna noga već položena i tice ga se opet, kad se upiruća poduporna noga opet digne od tla, paže kod najbržega hodanja je uvijek barem jedan časak, kada se obje noge istodobno tla dotiču.

Ovo se tiče dakako onoga koračaja, kad se ide naprijed i mi vidimo, da poradi gotovo uvijek jednakih kretinja isti mišići uvijek u jednom određenom smjeru rade.

Tako jest, ali to nije u pravom smislu riječi posve shodno. A zašto ne?

Na to će nam najbolje odgovoriti najglavnije načelo tjelesnje, koja zapovjeda: Shodni razvitak svih dijelova tijela, prijatno jačanje svih mišića, potpuna gibljost zglobova. Ni i sama tjelesnja, koja si je u gotovo cijelom izobraženom svijetu do sadanjega rata punim pravom prokrušila put više manje u sve slojeve pučanstva, pa mnogo malija i odraslih obojega spola, nužno ostvarise njezine upute, zaboravila je, bolje reći zapustila je donekle neke mišići donjih okrajina čovječjeg tijela. Poznato je, da ko duže vremena sjedi, čežne usaći, jer ga od sjeđenja boli cijelo tijelo: tko je od hoda umoran, rado sjede ili legne, da se odmori. Tko u postelji trajnije na jednoj strani leži, okrene se na drugu stranu, na ledju ili potkušku, jer se je umorio. Često se tako prevrće i u snu, da za ovu kretinu i ne zna. Sa svim tim se hoće postići neki odmor odnosnih dijelova tijela, jer se i onda kada tijelo počiva, napravju neki mišići.

Pa osnivajući se na ovoj činjenici nužno slijedi, da i noge trebaju neke kretanje, koje su u opreci običnih kretinja, što se izvodi, kada čovjek naprijed ide, što više nužno slijedi, da čovjek ide natraške. Ova mi se potreba svojedobno namaknula i imao sam zgodne i prilike, da joj posvjetim svoju pažnju.

Sećuć uzbri u krajevinu, gdje sam se ljeđio osjetio sam dosta umora, osjetio sam gojivo boli u odnosnim mišićima donjih okrajina. Pa i samo srce je bilo dosta naprezano. Stao sam dodaš i pomalo se odinarao. Ali prati nepratiatnog vremena, bure, vjetra itd. se to ne može upriličiti, jer prijeti opasnost prehlade. No ja sam si pomogao na drugi način: Časkom sam išao uzbrdo naprijed, časkom pak malim koračnjima natraške.

Posljedica ljuža: cijelno moje čuvenstvo bijaše već nakon nekoliko koračaja mnogo prijatnije od prijašnjega, činilo mi se, kao da se srce toliko ne umara, boli i umor u mišićima donjih okrajina, koji su kad sam naprijed išao živo zaposleni, postadoše, ići su protivne, oprečne kretanje i ile pretežnje, a mišići u posve drugom poslu.

Jer dok se kake gore spomenuh, nega kad se naprijed išao naprijed sa petom dotiče tla, pa onda udari tabanom i odjede se gumom od stopala, nastaju kad se natraške ide protivni odnosi. Najprije se dotiču nožni prsti sa gumom od stopala tla, onda taban i konačno peta.

Ovakve dakle krećne izvode drugo djelovanje mišića, koje ne može, a da ne bude vrlo prijatno za mišenju tvaru, za kolanje krvlji, za živčevlje u mišićima i za zglove donjih okrajina. Uz sve to se može očekivati skladnije razvijanje, a time i bolje jačanje svih dijelova mišića, napravo neće biti jednostrano.

Jednostranost se protivi zdravstvu tjelesnje. Ima na pr. kovača, čiji su mišići gornjih okrajina i grudnoga koša jaki, dok su ostali mišići tijela slabiji. Sličnih odnosa vidimo svaki dan.

Pa kad sam iduć natraške već u prvom početku osjetio blagovorno djelovanje, sustavno sam se vježbao i dok sam naprijed mogao tek po koju korak natrag provoliti, usavršio sam se te mi nije bilo teško po vježbi što i više puta tako korakati. Kad sam se tako iduć tako malo umorio, išao sam opet naprijed i tako je izmjenočno hodanje vrlo prijalo mom zdravstvenom stanju, osjećao sam se lagiji, sigurniji, čvršći, uopće zdraviji, a u srcu ne bijaše neprilika, kako ih osjećah prije kad sam uzbri išao naprijed. Slično sam čuvenstvo osjećao kad sam plesao narodni ples mazurku, pa sam dosta „natraške“ plesao, a poda se doticao tek sa gumom od stopala. Natraške se može uz znatne strmine ići, a na to se dade brzo način. Nizbrdico i natraške gotovo ne ide; na ravnu je shodno i lako, no najveći se uspjeh opaža, kad se ide uz brdo. Preporučavam svakomu ovu vrstu hodanja, kojom do sad, kako znadem, nitko nije svoju pažnju

posvećivao. S njome neka počnu djeca, nek se poslije vježbaju u školi, a kad našanu srednje prilike u našim sokolama.

Preporučam ju zdravima, ali i bolesnima, pa će kod bolesti srca, dalsala, te pretrosti uopće nači dobrogo uspjeha.

Ne valja napokon zaboraviti ni na činjenicu, da se oči bolje rastresu, kad se uzbrdice ide natraške, jer će duže ili krateće vremena promatrati prirodu, što inače postizava tek ako se stane, pa se okrene.

Mnogim sam osobama preporučio da slično hodanje za koji čas zamijene hodanje natraške i nitko mi ne reče, da je nezadovoljan.

Priznajem, da smo bili izvrgnuti smislu neuvjedljivih osoba, koje su mislile, da se tako hoda tek iz obijesti, ali to nam nije smetalo, kao što se ne bojasmo, da se iduć natraške približujemo grobu itd. Čime su mene i druge strašili u djetinjstvu valjda najviše zato, da ne padnemo, pa da se ne ozlijedimo.

Tko privikne ovakvu hodanju, moći će se laglje sklizati na ledu, bolje će i laglje plesati, biti će uopće spretniji, mlađe će se skladnije razvijati.

Uz lovacko hodanje se može dosta preporučiti hodanje četveronoške, kojim dolaze u obzir gotovi svih pokretnih mišići tijela. S takvim hodanjem se najlakša vrata suzbijaju jednostrano razvijanje mnogih mišića, tijela te iskrivljenje kralježnice, a time i nejednakost zljeljice, što će se tice osobito ženskinja.

Dijete, koje se uči uspravno hodati neka ne zapusti da se četveronoške kreće, pa će se sklopiti na ledu, bolje će i laglje plesati, biti će uopće spretniji, mlađe će se skladnije razvijati.

Uz lovacko hodanje se može dosta preporučiti hodanje četveronoške, kojim dolaze u obzir gotovi svih pokretnih mišići tijela. S takvim hodanjem se najlakša vrata suzbijaju jednostrano razvijanje mnogih mišića, tijela te iskrivljenje kralježnice, a time i nejednakost zljeljice, što će se tice osobito ženskinja.

Vidjeti, koje se uči uspravno hodati neka ne zapusti da se četveronoške kreće, pa će se sklopiti na ledu, bolje će i laglje plesati, biti će uopće spretniji, mlađe će se skladnije razvijati.

Austro-ugarska vlada izvještava je o izjavi privremene ruske vlade od 11. aprila tekuće godine. Ona je vidjela iz toga, da Rusija nema namjeru da zagospodari nad drugim narodima da im otme njihovu djetinjstvu i da nasilno posjeda tajde krajeve, već da ona šta više želi da dodje do krajnoga mira na osnovu prava pojedinih naroda, da sami odrede svoju sudbinu.

Austro-ugarska vlada vidjela je iz toga, da ruska privremena vlada želi postići cilj, koji se poklapa sa ciljem što ga je c. i. k. ministar poljnih poslova grof Czerniu u svome razgovoru od 31. marta t. g. označio ratnim ciljem austro-ugarske monarhije. Na osnovu toga može se utvrditi, da austro-ugarska vlada s jedne, a privremena ruska s druge strane teže miru, koji bi bio častan za obje strane – miru, koji bi, kako se veli u ponudu za mir austro-ugarske i njenih saveznika od 12. decembra 1916. godine obezbijedio opstanak, čast i sposobnost za razvijanje zaraćenih država.

Ovom će se zgodom u kratko taknuti zanimljivog sporta nogomet, jer i on zahtijeva, da igrač mora često natraške koraci ili skakati. Ako promatramo dvoje okrajnine „nogometu“ uvjerit ćemo se da su njihovi mišići posve skladno i snažno razvijeni, ali da su također mišići trupa, pa slabina kriješki.

Ovo valja u obzir uzeti i zato nije shodno, da je sport „nogomet povjeren“ (privilegovani) sport tek muškaraca; šta više njeni bi imale – uz drugo športove i tjelesnježbu u odnosnoj mjeri posvetiti ženskinje, već počasom od djetinjstva. Držim da bi mnoge takve ženskinje, kad se udaju i zanoše, mnogo lakše radjale, odnosno ne bi trebale kod poroda tako često tjelesnježku pomoći kada sada. Mišići, koji kod radjanja imaju važnu ulogu mogli bi svoju važnu i prirodnu zadaču lakše i sigurnije vršiti.

Neki inače vrlo razumni gospodin

vrlo se je smijao, kad sam izjavio potrebu,

da se ženskinja vježbaju i u nogometu, ali je promijenio svoje raspoređenje, kad je saznao za moje razloge.

H.

Razne vijesti.

Od čežnje za tetom i tetom.

Ovih dana zbio se u gornjoj Ugarskoj na kolodvoru gradča Rozsahegy tako nježan prizor djetinje ljubavi spram roditelja i velikoga čežnja za njima, da ga je vrijedno zabilježiti. Dvoje malih Miki i Olga, djeca od 4 i 3 godine, zamislili su svoju malu glavicu, kako bi iznenadili o Uskrsu svoga tatu i tetu. Tata im je ovdje u vojničkoj službi, a tetu isto tako boravila u našem gradu kod svojeg drugog brata, kapetana Brzo smislili, još brže odlučili, pak će na put i bez ruha i bez kruha, kakanu se kaže. Zabrinutu majku po cijelom gradu tražila malis, ali njima ni traga niti glasa, kao da su u zemlju propali. U silnom strahu pade joj nešto na um i pobrza na kolodvor i na veliku svoju radost nadje djetinu, kako bezbrzino sjede u jednom vagonu i ozbiljno očekuju čas, kada će zazvijzdati za odlazak. „Kamo ćeće djeko“, zalama majka rukama od čuda. „Idemo i teti“, blo je odgovor. „Ali ta kola ne idu tati“. „Idu, idu, ti nas samo varas“ i mali putnici gušeli se od plača, ostavili vagon i teška se stra odrekoše svojih nadra, što su imalo prile pune njihove male grudi. Kakovo je čuvenstvo obuzelo oca na tu vijest od sutrige svoje, čuveni čovjek osjeća to najbolje.

Dušanu Spasiću, Hotel Terminus, Ženeva. Izvještavaam te, da sam primio od Wiener Bank-Verein-a novac i predao ih službenicima poljoprivrednog društva imenovanim u bančnom pismu. Primljen je i božićni dar i razdeljen društvenim službenicima. Molim te nastani, da se i meni što pošalje i da se i službenicima društvenim i meni redovno šalje. Pozdravlja te tvoj Aleksa Lj. Popović, Beograd, Studenička ulica 41. 30172-8

Jovanu Premoviću, Ženeva, za Andru Cvetković iz Rekovca. Molim lijepo, da me preko ovih novina izvjestite, da li je živ i državni Miroslav Djordjević iz Dragova, rez levacki, regrat posljednji 15. pukske okružne komande, timočke divizije, pita za njega otac Svetozar. Isti se nije javio od odlaska sa vojskom. Njegovi kod kuće svi zdravi. Unaprijed zahvalan, Bratstvo Antić, Stojadinovića ulica 5. — Trenutnik. 30167-8

Dragiču Soldatoviću, Ženeva. Molim vas, izvjestite Dr. Miku Petrovića, lejku iz Šapca, da za svoju djece ne brine. Sve troje su potpuno zdravi. Do sada smo od njega dobili trijeste novčani posilki Jela jednu od Zake. Neka nam češće piše, jer pisma retko dobijamo. Djeca šalju svome tatici uskršnji poljubac, a sestre ga pozdravljaju. Vama blagodari, Draga A. Damjanović, Šabac. 30194-8

Mihailo Petković, Rue Muza 1. Ženeva. Molim vas izvjestite me da dolje nimenovane: Andreju, Dragutinu, Aleksandru i Mihailu Kuzmanoviću, iz Brezovice, Svetozaru i Dragomira Jelenića, 5. puk, I. poziva drinske divizije, Vladimira, Milorada, Dragutina, Krstu, Dragomira, Filipa, Krstivoja i Božidara Aškovića, Milorada Nedeljka Savića, obveznike 5. puka, 2. poziva. Njihovi su ukucani svi živi i zdravi. Pozdravlja vas, Jevrem T. Stanković, trgovac, Ub. 30191-8

Jovanu Premoviću, Ženeva, da dostaviti Velisavu Mihailoviću, Krf. — Svi smo zdravo i dobro, samo je otac bolestan. — Pozdravlja te tvoja Lepeza. Mi ti podjednako pišemo i tvoje karte dobijamo. Prvu sam poslali novac primila. Ako ti je moguće prati opet. Izvjesti, šta je sa Ljukćima i naše snaje bratom. Pozdravlja te tvoja Katarina Mihajlović, Pamukovića, Ub. 30189-8

Radomiru Išiću, Rue Muza 1. Ženeva. Tvoju smo kartu primili. Svi smo živi i zdravi. Javi, šta je sa Matjom. Marija Išić, Radljevo, Ub. 30190-8

Jovanu Premoviću, Ženeva, da dostaviti Lazi Popoviću, Krf. Molim vas, izvjestite me, šta je sa Novakom Jovanovićem, 5. puk, 1. poziva. Primili smo izvještaj Miladina Bojića, ali ne znamo, koji je. Zato nas izvjestite, šta je sa drugim Bojićima i sa Dragomiron Teičern. Molim vas izvjestite me, šta je sa mojim sinom Milivojem Kokanovićem, 5. puk, 1. poziva i sa Velisavom Išićem. Pozdravlja vas Jelka Kokanović, Radljevo. Izvještite nas i za Srećka Petrovića, koji je lane stupio u podoficarsku školu, Gvođena Smiljanića, pri fabriki pirotnihke u Kragujevcu, Jovu Nikoliću pri 3. prekobrojnom puku, mitralješkoj odjeljenju, Cveja Pantelić, 5. puk, muničione kolone I. poziva. Svi su iz Jabučja. Pozdravlja vas, Jevrem T. Stanković, trgovac, Ub. 30188-8

Jovanu Premoviću, Ženeva. Molim za izvještaj ovim putem, o zdravlju i mjesu, gdje se nalazi moj srodnik Dragomir Momčilović sin Stamata iz Žabara okruga požeško-vlaškog, regrat posljednje partije, sa teritorije VIII. pukske komande. Nije se nikako javio. Izvještaj poslati na adresu Milana Ivanovića, stolara iz Palanke, okruga smederevskog, pošta Palanka. Unaprijed blagodarna Mileva Jović iz Žabara. 30184-8

Oglase
čitko
pisati,
jer se
time
izbje-
gavaju
ŠTAMPARSKE
GRIJEŠKE

ZAVODI SIEMENS-SCHUCKERT
BEogradsko zastupništvo, USKOČKA ULICA Br. 8.
Električno osvjetljenje. Električne centrale. Električne željeznice.

Dinamo — Elektromotori — Transformatori — Prekidači — Material za instalacije — Električni kablovi i sprovodi — Električni aparati za grijanje i kuvanje. Veliko stovarište šparajućih Sijalice „Wotan“ i „Wotan“-Sijalice „G.“.

Svakovrsna specijalna izvodjenja na polju jakе struje.

Ekspozitura peštan.-ugar. Komercial-Banke
u Beogradu — Knez Mihailova ulica 50.

GLAVNA UPRAVA CES. I KR. MONOPOLA PETROLEJA I SPIRITA.
bavi se svima bankarskim poslovima, poslijekom novaca iz Austro-Ugarske i za Austro-Ugarsku, aeronautičke i neutralne države. Specijalno odjeljenje za poslikane novace ratnim zarobljenicima i interniranima. Prima uloga i obveza mijenjanja novaca po najkulturnijim dnevnim kursevima. Zasebno odjeljenje za robu za sve branje trgov. poslova.

Osnovna glavnica i pričuve 232.000.000 Kruna.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje) 10 helera
 Pripisano: Petna jednog milimetar. retka (70 mm široko staje) 40 helera
 Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko staje) Kruna 4
 Mail oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Kupovine i prodaje

Papuće sa drvenim djonovima od pliša. Štofa, žanile i kože za odrasle i djecu ima vrlo veliki izbor sa neverotvorenim cijenom bez konkurenčije na projektu. K. Feldmann, Vuk Karadžić ulica br. 8 do Beogradske Novine". 30125-2

Ciglie i crepa imaju na prodaju. Za cijenu uplatiti kod Mihajla Popovića bakalina, Jug-Bogdani br. 10 i kod Djordja Zivanovića, Hadži Mustafina (Bulbuler) br. 79. 30242-2

Ko ima na prodaju polovan manji šparhet, kao i korište srednje veličine neka javi Jovanoviću, Prote Mateju ul. 30. 30261-2

Prodaje se jedan nov muški kaput (ogrtač). Obratiti se gospodinu Đeviću Vujić, Jakšićeva ulica 15. 30218-2

Odlilena isvirana vijolina sa kutijom

prodaje se po cijeni od 60 kruta u gospodarskoj radnji Suiz-Gauser. g-2

Namještenja.
Traži se mlađi pomoćnik za spoljašnje poslove. Po-nude lječnički sklenik i Komp., Saborna ulica 9. 30253-3

Gornji Milanovac. Tražim berberskog radnika na mjesec III na parče. Koji bi sa mnogo isao u Gornji Milanovac. Koji radi na mjesec sa hranom, a koji na parče bez hranе. Za izveštaj obratiti se Ratarsku ul. br. 41. ili Gornji Milanovac, Leposava Vučetić, Frizerka. 30174-3

Kafana. ZLATAN LAV. Makedonska ulica 20. Izdaje se odmah pod kriju. Za cijenu uplatiti u Istoču kuci. 30173-4

Dučan za izdavanje od 1. maja, na uglu Kapetan Mišine i Skenderbegove ulice, gde je bakalina Sarine Gabaj. Za cijenu uplatiti u Istoču kuci. 30159-8

Gjorgiu P. Radojoviću, Geneva. Molim vas, da me izvestite o momu sinu Gjorgiju II iz sela Slance, obveznika IV. čete III. bataljona VIII. puka II. poziva, koji se do danas nije javio svojoj familiji. Petar Ilic, ekonom iz sela Slance kod Beograda. 30160-8

Zürcher Bureau für Aufsuchung. Vermišter, Bahnhofstrasse 42, Zürich. Molim izvestite me što je sa mojim mužem Milanom Hrštićem, artillerijskim podporučnikom, dunavskim puk II. poziva III. baterije. Od njega sam primila novac. Adresa moja Julliana Hrštić, okrug smederevski, Saramoci. 30153-8

Dragiši Soldatoviću, Geneva. Vašu kartu primili. Hvala. Molim izvestite me češće o zdravlju mojih. Dostavite Semiru i Savi! Kosu sam doveo iz bojnici kući. Doktor dolazi svaki dan. Jovinu kartu prvu primili i mnogo se obravdali. Ranije smo primili novac. Adresa moja Ranko Pantelić, iz sela Slance kod Beograda. 30154-8

DANAS u nedjelju 15. aprila 1917. Oproštajna predstava uskršnjeg programa!

Predstava za civile početak u 3 " vojнике " u 8'30

Sutra u ponedjeljak 16. aprila potpuno nov program.

Osobitol CH. H. DIECK Jedinstveni čin u sadašnjosti na biciklu.

GUTTA-ROHNE sa svojim sudjelovačem **VARADY,** originalna igra „NJEGOV IDEAL“.

FROSO! čovjek ili mašina?

I ostale pojave u programu.

Pažnja! Od utorka 17. aprila počinju predstave za gradjane u

7 sati u veče.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje) 10 helera
 Pripisano: Petna jednog milimetar. retka (70 mm široko staje) 40 helera
 Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
 Mail oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Baštovan vješt za sve poslove u povrastvu, položarstvu, kalemarstvu. Traži mjesto kao upravnik baštne parka. Upitali u Mutapovoj ulici 12. 30281-3

Stanovi. Traži se stan moderan od 4-5 soba sa udobnim sporednim prostorijama. Posredniku dobra nagrada. Upitali u administraciji ovog lista pod „Stan 339“. 30276-4

U Brankovoj ulici br. 28. Izdaju se odmah pod zakup više stanova od 1 sobe i kuhinje, i jedan stan od 2 sobe i kuhinje, u novoj zidanom kući. Za cijenu i uslove obratiti se u Istoču kuci III. u Jovanovoj ul. 45, od 1-3 sati. 30269-4

Stan za izdavanje 2 ili 3 sobe, predsjebije, kuhinje i ostale prostorije. Za uslove uplatiti nastojnika kuće Pop Lukina ulica br. 4. 30182-4

Izdaje se kafana „Zdravljak“ u Kralj Milanovoj ulici 57

pod kriju. Za uslove obratiti se Daniel S. Kostantinović Poslanička ulica 75. 30244-4

Dučan za izdavanje od 1. maja, na uglu Kapetan Mišine i Skenderbegove ulice, gde je bakalina Sarine Gabaj. Za cijenu uplatiti u Istoču kuci. 30221-4

Kafana. ZLATAN LAV. Makedonska ulica 20. Izdaje se odmah pod kriju. Za cijenu uplatiti Milku Živković, Kosovska ulica 36. 30173-4

Gjorgiu P. Radojoviću, Geneva. Molim vas, da me izvestite o momu sinu Gjorgiju II iz sela Slance, obveznika IV. čete III. bataljona VIII. puka II. poziva, koji se do danas nije javio svojoj familiji. Petar Ilic, ekonom iz sela Slance kod Beograda. 30160-8

Zürcher Bureau für Aufsuchung. Vermišter, Bahnhofstrasse 42, Zürich. Molim izvestite me što je sa mojim mužem Milanom Hrštićem, artillerijskim podporučnikom, dunavskim puk II. poziva III. baterije. Od njega sam primila novac. Adresa moja Ranko Pantelić, iz sela Slance kod Beograda. 30153-8

Dragiši Soldatoviću, Geneva. Vašu kartu primili. Hvala. Molim izvestite me češće o zdravlju mojih. Dostavite Semiru i Savi! Kosu sam doveo iz bojnici kući. Doktor dolazi svaki dan. Jovinu kartu prvu primili i mnogo se obravdali. Ranije smo primili novac. Adresa moja Ranko Pantelić, iz sela Slance kod Beograda. 30154-8

DANAS u nedjelju 15. aprila 1917. Oproštajna predstava uskršnjeg programa!

Predstava za civile početak u 3 " vojнике " u 8'30

Sutra u ponedjeljak 16. aprila potpuno nov program.

Osobitol CH. H. DIECK Jedinstveni čin u sadašnjosti na biciklu.

GUTTA-ROHNE sa svojim sudjelovačem **VARADY,** originalna igra „NJEGOV IDEAL“.

FROSO! čovjek ili mašina?

I ostale pojave u programu.

Pažnja! Od utorka 17. aprila počinju predstave za gradjane u

7 sati u veče.

Jedan stan od 2 sobe, kuhinje, spaja, sa električnim osvjetljenjem, izdaje se pod kriju. Upitali u Kneza Miloša ul. 85. 30240-4

Razno. **M**odiskinija i Opravlja, prepravlja, farba i izraduje šestere po umjetnoj ceni. Jovanka Winterstein, Brankova ul. 4 u avilju. 30271-5

KORESPONDENCIJA.

Ači dlini, Geneva. Molim da me izvestite što je sa mojim bratom Jovanom Šabotićem, koj je bio vojnik 3. brdske baterije, 3. diviziona — otišao i još se nije javio. Vaši svi zdravi. Primiti pozdrav. Milena Ačimović, lederka, Užice. 30215-8

Kostil Spasojeviću, Hotel „Terminus“, Geneva. Molim da me izvestite što je sa mojim sinom, Jovanom Šabotićem, koj je bio redovni putnik u blagajnici okruga niškog. Blagodarna Mileva Mike Popović, učiteljica u penziji, Knjaževićevo ulica 2, Niš. 30166-8

Avgamu Petroviću, Geneva. Javite liji, da novac od Rosnicki i Mušičke nismo dobili, čestitamo ti krsno ime. Svi smo zdravi. Primi pozdrav od nas sviju. Javi, što je sa kumulnim silom Dragoljubom Ignjatićevim, potporučnikom X. puka I. poziva šumadijske divizije. Draga Nikolić, Prištinska ulica 68, Beograd.

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim da dostavi Sptri Popoviću, vojna pošta 801. Solum ja i deca smo dobro, ne brini za nas. Javljaj nam se češće. Novac primam uredno. Mnogo te pozdravljaju deca i tvoja Leposava Sp. Popović, Šabac, Beogradska ulica 13. 30182-8

Avramu Petroviću, Geneva. Javite liji, da novac od Rosnicki i Mušičke nismo dobili, čestitamo ti krsno ime. Svi smo zdravi. Primi pozdrav od nas sviju. Javi, što je sa kumulnim silom Dragoljubom Ignjatićevim, potporučnikom X. puka I. poziva šumadijske divizije. Draga Nikolić, Prištinska ulica 68, Beograd.

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim da dostavi Štefano Popoviću, žandarmerijskom naredniku. Zdravljaj sam i novac sam dva put prima. Odsad mi redovno žalji u Bačevac. Dana javlja, da je zdrava. Majka je umrla. Živko neka se češće javlja. Mileva Popović, Bačevac.

Stevi Ačimoviću, Geneva. Molim da me izvestite što je sa mojim sinom, Jovanom Šabotićem, koj je bio vojnik 3. brdske baterije, 3. diviziona — otišao i još se nije javio. Vaši svi zdravi. Primiti pozdrav. Milena Ačimović, lederka, Užice. 30215-8

Zorki Vlajić, Geneva, za Ljubomira J. Tomića, poručnika X. puka I. poziva šumadijske divizije. Dobrotom gospodje Vlajić primili tvoru kartu od početka februara, koja me ne obično obrađovala. Budu dobr i javi mi se što češće. Za moje zdravlje ne brini, sada mi je dobro. O tom će te uveriti moja slika, koju ti poslali. Moji te mnogo pozdravljaju. Ljubi te tvoja Lela. Vami godišnje ostaje blagodarna Jelena Vljičević, Vojvode Milenković, Vljičevića, Vojvoda Milenković, Banja Luka. 30170-8

Zürcher Bureau für Aufsuchung. Vermišter, Bahnhofstrasse 42, Zürich. Molim izvestite me što je sa mojim mužem Milanom Hrštićem, artillerijskim podporučnikom, dunavskim puk II. poziva III. baterije. Od njega sam primila novac. Adresa moja Ranko Pantelić, iz sela Slance kod Beograda. 30160-8

Dragiši Soldatoviću, Geneva. Molim izvestite me češće o zdravlju mojih. Dostavite Semiru i Savi! Kosu sam doveo iz bojnici kući. Doktor dolazi svaki dan. Jovinu kartu prvu primili i mnogo se obravdali. Ranije smo primili novac. Adresa moja Ranko Pantelić, iz sela Slance kod Beograda. 30154-8

DANAS u nedjelju 15. aprila 1917. Oproštajna predstava uskršnjeg programa!

Predstava za civile početak u 3 " vojнике " u 8'30

Sutra u ponedjeljak 16. aprila potpuno nov program.

Osobitol CH. H. DIECK Jedinstveni čin u sadašnjosti na biciklu.

GUTTA-ROHNE sa svojim sudjelovačem **VARADY,** originalna igra „NJEGOV IDEAL“.

FROSO! čovjek ili mašina?

I ostale pojave u programu.

Pažnja! Od utorka 17. aprila počinju predstave za gradjane u

7 sati u veče.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

Knjigovežnica.

Ovim javljam p. n. općinstvu, da sam otvorio svoju radnju. Preporučam napose svoju radnju c. i kr. kanclerijama. Cijene za 20-30% jeftinije. Izrada brza i najbolja. ALEKSANDAR HRISTOV, Dositičeva ul. No 3.

Sirište prirodno teleće u prašku prodaje Apoteka D-ra Panića Beograd, Saborna ulica 77.

BEČ, VII, Neubaugürtel 34-36.

HOTEL WIMBERGER

u neposrednoj blizini Westbahnhofa, zgodna veza sva željeznička stanicama u Beču. Odlična restauracija, umjerene cijene, lijepa bašta. □ Kupatilo u kući. Električno osvjetljenje. □

Telefon No. 37447. Lift.

Na današnjem vučenju

Srećka

Br. 99132

dobila je

20.000

KRUNA

prodato iz moje radnje.

Prodavac srećaka za Srbiju